אסיק תרין אמר רב עבדי נמי הכי אסריהו ניהליה · ואי לא אסיק אלא חד לא הוה אסר רחמי אסר · אי נמי דהיתירא הוא: **וכי מכללא מאי** · לעיל קאי דאמרי לה בפירוש איתמר מאי בין פירוש לכללא והא שפיר שמעינן מינה דכיון שנתעלם אסור מדאסר לרחמי הגמלא: ומשני איכא ביניהו דליכא למיסמך אמילתא כולי האי דאיכא למימר ברוב עובדי ישראל מודה דמותר והכא משום דפרווה דעובדי כוכבים הואי · גמל פור"ט ושכיחי דאיסורא עבי: **אלא רב היכי איכל בשרא** · הואיל ובהעלמה אסר ליה: **ומשני בשעתיה** · מיד כשנשחט: **אתא קרנתא** · לכל חתיכה ג' קרנות ומשום סימן (ה) אלא יגבו ממנה אנשי ביתו: **חזא מכרא** · מעברות הנהר שהיתה בתה מעבר הנני לעבר זה: **אמר מכרא אתי לאפאי יומא טבא** · סימן טוב הוא לעוברי דרכים שהמעבורת בתה לקראתן מאליה קודם שיגיעו יום טוב להם בבית אוכלים ושותים בתוכה לילה כשליט: **אודיק בזועא דדשא** · הלין דרך סדק שבדלת: **איכו השתא** · כלומר אם בשמירתכם השתא: **ספיקו להו איסורא לבני בתי** · שהעלמתם עיניכם: **דנחיש** · אמעברא דאתא לאפיה אמר יומא טבא לגו: **כל נחש שאינו** · סומך עליו ממש כאליעזר עבד אברהם שאם תשקני אחבר בה ואם לאו לא אחבר בה: **וכיונתן בן שאול** · אם יאמרו אליו עליו ועליו: **סעודת הרשות** · בית ת"ח לע"ה בתלו עובדין (פסחים מט·): **בדיק במברא** · אם מזומנת לו לזיל ואם בקושי מולאה לא לזיל: **בינוקא** · דשייל ליה פסוק לי פסוקיך: **כולהו שני** · דהוה רב קיים בבבל כי הוה כתב ר' יוחנן מארץ ישראל שאלה לו תשובה היה כותב באגרתו לקדם רבינו שבבבל: **אמר** · שמואל: **לא ידיע לי מידי דרביה אנא** · לא אוכל לחפש דבר שאהיה אני בקי בו והוא לא שאלו ואהיה רבו: **תריסר גמלי** · מיני ספק טרפות: **ספקי טריפתא** · מיני ספק טרפות ואני שמעתי הנך ספקי טרפות מממאים דאלו טריפות (לעיל דף סב:): **בית הינוק ואשה** · בנה בית לו מולד לו בן לו נשא אשה: **אע"פ שאין נחש** · שאסור לנחש ולסמוך על הנחש: **יש סימן** · סימנא בעלמא הוי מיהא דאי מגלה בסחורה דאשתה אחר שבנה בית לו שולד התינוק לו שנשא אשה סימן הוא שהולך ומצליח ואי לא אל ירגיל לנחש יותר מדאי שיש לחוש שלא יצליח: **אלא זימני** · הצליח לו לא הצליח: **יוסף איננו ושמעון איננו** · הרי שתים אם לא בנימין תקחו מיד עלי היו סולנה ואין לך לרה שאינה עובדת עלי: **בחרוזין מהו** · נתן בשר בחרוזין ישראל"ש ונתעלם מן העין: **אל תהי שועה בחרוזים** · בשאלה זו דודאי זה סימן לשון מורי ליסנא אחריתא אל תהי שועה דבחרוזין הרי זה סימן: **אליכא דאמרי** · לאו בעיא הוא אלא שמעתא אמר רב הונא כו': **שדו** · היו מסליכין: **האידנא דהיתרא שביח עפי** · דהיום רוב שוחטים ישראלים הם ולספק טרפה לא חיישינן דרוב בהמות אינן טרפות: **כרכשא** · עבחיה: · רב הונא ס"ל כרב רביה דאסר בהעלמה ולא קי"ל כוותיה בהא אלא אמתניתין דמכיון נגמלה בגבולים מלא בה בשר ואע"ג דשניהו בעומד ורואהו שיגוויי דחיקי ניגהו וכי קי"ל הלכתא כרב באיסורי גבי פלוגתא דשמואל הוא דאמרינן אבל גבי מתניתין לא ורב הונא הא קא חזינן דא"ל שקול אכול: **קיבורא** · לימוייש"ל: **תכלתא** · לריך להכירה שלא תתחלף בקלא אינון: **דהא מהדרינן אכידתא** · לכל אדם בסימנין ולא מהדרינן אכידתא בעבדיות עינא אלא לגוברא מרבנן באלו מליאות (ב"מ דף סג:): להני

*מחוור רישא נפל מיניה אזל אייתי סילתא שדא אסיק תרין אמר רב עבדי נמי הכי אסרינהו ניהליה אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב דאיסורא שביחי דהתירא לא שביחי אמר להו דאיסורא שביחי טפי *וכי מכללא מאי פרוותא דעובדי כוכבים הואי תדע דקאמר להו דאיסורא שביחי טפי אלא *רב היכי אכל בשרא בשעתיה דלא עלים עיניה מיניה איבעית אימא *בצייורא וחתומא ואי נמי בסימנא *כי הא דרבה ב"ר הונא מחתך ליה אתלת קרנתא רב הוה קאזיל לבי רב חנן חתניה חזי מברא דקאתי לאפיה אמר מברא קאתי לאפי יומא טבא לגו אזל קם אבבא *אודיק בבזעא דדשא חזי חיותא דתליא טרף אבבא נפוק אתו כולי עלמא לאפיה אתא מבחי נמי לא עלים רב עיניה מיניה אמר להו איכו השתא ספיתו להו איסורא לבני ברת לא אכל רב מההוא בישרא מ"ט אי משום איעלומי הא לא איעלים אלא דנחיש והאמר רב כל נחש שאינו כאליעזר עבד אברהם וכיונתן בן שאול אינו נחש אלא סעודת הרשות הואי ורב לא מתהני מסעודת הרשות רב בדיק במברא ושמואל בדיק בספרא רבי יוחנן בדיק בינוקא כולהו שני דרב הוה כתב ליה רבי יוחנן לקדם רבינו שבבבל כי נח נפשיה הוה כתב לשמואל לקדם חבירינו שבבבל אמר לא ידע לי מידי דרביה אנא כתב שדר ליה עיבורא דשיתין שני אמר השתא חושבנא בעלמא ידע כתב שדר ליה *תליסר גמלי ספקי טריפתא אמר אית לי רב בבבל איזיל איחזייה א"ל לינוקא פסוק לי פסוקיך אמר ליה °ושמואל מת אמר ש"מ נח נפשיה דשמואל ולא היא לא שביב שמואל אלא כי היכי דלא ליטרח רבי יוחנן תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר 'בית תינוק ואשה אף על פי שאין נחש יש סימן אמר ר' אלעזר והוא דאיתחזק תלתא זימני דכתיב °יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימין תקחו בעא מיניה רב הונא מרב בחרוזין מהו א"ל אל תהי שוטה בחרוזין הרי זה סימן איכא דאמרי אמר רב הונא אמר רב בחרוזין הרי זה סימן רב נחמן מנהרדעא איקלע לגבי רב כהנא לפום נהרא במעלי יומא דכפורי אתו עורבי שדו כבדי וכוליתא אמר ליה שקול ואכול האידנא דהיתרא שביח טפי רב חייא בר אבין איתבר ליה כרכשא *(בי דינא) אתא לקמיה דרב הונא אמר ליה אית לך סימנא בגויה א"ל לא 'אית לך טביעות עינא בגויה אמר ליה איאם כן זיל שקול רב חנינא חוזאה איתבר ליה גבא דבשרא אתא לקמיה דרב נחמן אמר ליה אית לך סימנא בגויה אמר ליה לא אית לך טביעות עינא בגויה אמר ליה אין אם כן זיל שקול רב נתן בר אביי איתבר ליה קיבורא דתבלתא אתא לקמיה דרב חסדא אמר ליה אית לך סימנא בגויה אמר ליה לא אית לך טביעות עינא בגויה אמר ליה אין אם כן זיל שקול אמר רבא *מרישא הוה אמינא סימנא עדיף מטביעות עינא דהא מהדרינן אבידתא בסימנא ולא

מחוור · מחללו ומליחו במים: **סלתא** · סל: **עבדי נמי הכי** · וכי דרך הוא כן שהמאבד חפץ אחד מולא שנים כלומר אחרים הוו נמי התם ברישא: **דהיתירא לא שכיחי** · בתמיה הא נמי דהיתירא הוא: **וכי מכללא מאי** · לעיל קאי דאמרי לה בפירוש איתמר מאי בין פירוש לכללא והא שפיר שמעינן מינה דכיון שנתעלם אסור מדאסר לרחמי הגמלא: ומשני איכא ביניהו דליכא למיסמך אמילתא כולי האי דאיכא למימר ברוב עובדי ישראל מודה דמותר והכא משום דפרווה דעובדי כוכבים הואי · גמל פור"ט ושכיחי דאיסורא עבי: **אלא רב היכי איכל בשרא** · הואיל ובהעלמה אסר ליה: **ומשני בשעתיה** · מיד כשנשחט: **אתא קרנתא** · לכל חתיכה ג' קרנות ומשום סימן (ה) אלא יגבו ממנה אנשי ביתו: **חזא מכרא** · מעברות הנהר שהיתה בתה מעבר הנני לעבר זה: **אמר מכרא אתי לאפאי יומא טבא לגו** · סימן טוב הוא לעוברי דרכים שהמעבורת בתה לקראתן מאליה קודם שיגיעו יום טוב להם בבית אוכלים ושותים בתוכה לילה כשליט: **אודיק בבזעא דדשא** · הלין דרך סדק שבדלת: **איכו השתא** · כלומר אם בשמירתכם השתא: **ספיקו להו איסורא לבני בתי** · שהעלמתם עיניכם: **דנחיש** · אמעברא דאתא לאפיה אמר יומא טבא לגו: **כל נחש שאינו** · סומך עליו ממש כאליעזר עבד אברהם שאם תשקני אחבר בה ואם לאו לא אחבר בה: **וכיונתן בן שאול** · אם יאמרו אליו עליו ועליו: **סעודת הרשות** · בית ת"ח לע"ה בתלו עובדין (פסחים מט·): **בדיק במברא** · אם מזומנת לו לזיל ואם בקושי מולאה לא לזיל: **בינוקא** · דשייל ליה פסוק לי פסוקיך: **כולהו שני** · דהוה רב קיים בבבל כי הוה כתב ר' יוחנן מארץ ישראל שאלה לו תשובה היה כותב באגרתו לקדם רבינו שבבבל: **אמר** · שמואל: **לא ידיע לי מידי דרביה אנא** · לא אוכל לחפש דבר שאהיה אני בקי בו והוא לא שאלו ואהיה רבו: **תריסר גמלי** · מיני ספק טרפות: **ספקי טריפתא** · מיני ספק טרפות ואני שמעתי הנך ספקי טרפות מממאים דאלו טריפות (לעיל דף סב:): **בית הינוק ואשה** · בנה בית לו מולד לו בן לו נשא אשה: **אע"פ שאין נחש** · שאסור לנחש ולסמוך על הנחש: **יש סימן** · סימנא בעלמא הוי מיהא דאי מגלה בסחורה דאשתה אחר שבנה בית לו שולד התינוק לו שנשא אשה סימן הוא שהולך ומצליח ואי לא אל ירגיל לנחש יותר מדאי שיש לחוש שלא יצליח: **אלא זימני** · הצליח לו לא הצליח: **יוסף איננו ושמעון איננו** · הרי שתים אם לא בנימין תקחו מיד עלי היו סולנה ואין לך לרה שאינה עובדת עלי: **בחרוזין מהו** · נתן בשר בחרוזין ישראל"ש ונתעלם

[נא א ב מיי' פ"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יב סמג לאוין קמא טוש"ע יו"ד סימן סג סעיף ל:]
[נב ג מיי' פי"ח מהלכות עבודת כוכבים הל' ד ועיי' הגות וכ"מ סמג לאוין לא טוש"ע י"ד סי' קעט סעיף ד בהג"ה:]
[נג ד מיי' פ"ט מהלכות דעות הלכה כ:]
[נד ה ו מיי' פי"ח מהל' ע"ז הלכה ה טוש"ע שם:]
[נה ז מיי' פ"מ מהלכות מאכלות אסורות הל' יג סמג לאוין קמא טוש"ע י"ד סי' סג סעי' ל:]
[ג"מ כנ: ביאה כתי·]
[ת"י של ויצקף על פני סדום ומודיק · עכוך עכך אדק ג']
[ג"ל בינו דנא וכ"ל כרי"ף והרא"ש פי' בין התכיות]
[ג"ל מריש]
[בכורות מט:]
[ג"ל העכוך נעכך מל' מחליל]
[בכרות יב· וש"נ]
[עי' תוס' כ"מ כנ: ד' מחרוזין ותוספות עו' שם כה: ד"ה אתא]
[שמואל מ יד]
[זע"ע תוס' כ"מ כנ: ד"ה מחרוזין]
[עי' תוס' בכרות כ· ד"ה תליסר וכרש"י שבת קיט· ד"ה תליסר עליתא ותוס' ב"ב קלג: ד"ה עליתא]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אתא קרנתא וכ' אלא יגבו כ"ב עי' פר' אלו מיליות דף כב ע' וס' אין לדין דף כח ע' פירש"י בענין אחר (ב) תוס' ד"ה אסיק וכ' לא הוה ליה למיתם (ג) בא"ר שביחא עו' התם: (ד) ד"ה כאליעזר וכו' דהכוא אגא שבר כ' עי' בתענית דף ד בתוס

גליון הש"ס

תוס' ד"ה כאליעזר כו' וא"ת · עי' בכל' שמואל מ' י"ד ע בתוכה

רבינו גרשום

אייתי מילתא כלומר חתיכה של עץ הרשיף לתוך הים והביא שו' ראשים · אמר ר' עבדי כי האי גוונא כלום איכא לאישתרויי כי הא גונא: ואי מכללא מ' כלומר אפי' לא אם בפירוש אלא מאור מעשה דאבר מצי למינמר מינה דבש כיון שנתעלם מן הע' אסור · פרוותא דעובו' כוכבים הוה כלומר מאור מעשה לא מצינן למינמ דפרוותא דעובדי כוכבי הוה: ואלא רב היכי אכי בשר כלומר כיון דקאמ בשר כיון שנתעלם אס' היכי אכיל בשרא איבעית תימא בצייר וחתימא כלומר שצרו וחתום ומאוהו בש הוא אוכל · יומא טב לגו כלומר סימן טו' שהספינה באה לקראתנו הוה בי בזועא סר כלומר בפתח דהיה יכי למיחזי בביתא · א"ל ק ספית איסורא לבני בה כו' כלומר אי לאו דחזו דרך ביזועא ולא איעלכ

עיינא מינה מחוותא: ספית איסורא לבני ברת · דרב חנן בר רבא חתניה הוה והיא הוה ברתיה: אלא משום דנחיש במברא דאמר מעברא דאתי לאפאי יומא טבא לגו ובשביל שניחש לא רצה לאכול מאותו בשר · וכ יהונתן בן שאול כו' שמצינו ביהונתן בן שאול שניחש בפלשתים והיה אם יאמרו לנו עלה אליהם כו' ואם יאמרו לנו נעלה אליהם לא נעלה אליהם שודאי הן ינצחו: בדיק במברא כדאמרינן אי מברא אה לאפיה הולך ומצליח ואי לא לא אזיל: שמואל בדיק בספרא אם חזור בפסוק טוב ואם לאו · בדיק בינוקא כלומר הולך לתינוקא של בית רבן בשעה שמחזיק בדרך ושואל לו הפסוק שבאותה שעה לומר אם טוב הולך ואם לאו אינו הולך: בית תינוק ואשה כלומר כשמחנך ביתו אם יארע לו טוב ג' פעמים ודאי מזל טוב הינכו · וכן שנולד לו בתחלה נ"כ אם טוב ואם רע ודאי' כשם שארע ל ג"פ מתחלה כן יארע לו תדיר (תדיר): בשר בחרוזין מהו · כלומר אמרינן בשר כיון שנתעלם מן העין כו' ואם יש בשר בחרוזין כמו שתולין הקצבין החתיכות ועשה בו הלוקח סימן באותן חרוזין מהו ויכיר החרוזי מהו: **האידנא דהיתרא** שכיחי טפי כלומר שישראל שוחטין בכל מקומות: אית לך טביעות עינא · כלומר סכיר אתה אותה: גבא דבשרא· כלומר גבא של בהמה חתיכה שלימה שקנה: קיבורא דתכלתא · לימש"ל דתכלו דבעינן טוייה לשמה דכתיב ועשו להם ציצית בעינן עשייה לשמה:

להני שמעתתא. דסרי איסור בטביעות עינא: **בטביעות עינא דקלא.** שכתן דעתו להכירה בקול ומתבדה לא יצפינן דהתם מכוס חימוד הממון חייסינן דלמא משקר דאמר מר (מכות דף כג:) גזל ועריות נפשו של אדם מתאוה להם ומתמדכן: **תדע.** דטביעות עינא עדיפא: **פלניא דהכי סימניה.** פלוני הרג את תורה אור הנפש ואין אנו מכירין בו מעולם אלא סימנין כך וכך היו בגופו ובכליו של הורג: **בטביעות עינא לית לן בגויה.** ומכירין אנו בו: **ואילו איתליה.** לשליח: **בטביעות עינא בגויה.** שמכירו: **מתני' שיטול את כולו.** יחטנו אחריו וכתם מקנה ר"מ דאמר (לעיל דף לב:) חטיטה בעי: **אלא ואין בו כזית.** מעוט דבריה הוא וחייב בכל שהוא וכדאמרינן במסכת מכות (דף יג.) אי אתם מודים לי באוכל כמלא כל שהוא שהוא חייב אמרו לו מפני שהיא בכריתה: **אינו סופג אלא ארבעים.** דאינו עונש אלא בתחת: **גמ' בר פיולי.** כך שמו: **גאים ליה.** כרבי יהודה לא היה מחטטו אלא גומס מלמעלה: **אמר ליה לא תירתת.** לא בע"ה ולא בדקטע אני מוכרך: **דאורי לך.** לעשות כן כרבי יהודה אורי לך: **ומאי דשייר דרבנן לר"מ.** דמדרבנן הוא דבעי רבי מאיר חטיטה: **שעל הכף.** דאע"פ שהגיד אדוד אין אסור אלא מה שבוכב על הכף: **כף.** בשר הסובב את הקולית ודבוק לעצם והגיד האורך שוכב מקצתו על גבי אותו בשר: **אמר רב פפא כתנאי.** כדמפרש ואזיל דרבנן אית להו דשמואל ורבי יהודה לית ליה דשמואל: *סתם אכילה בכזית:

ולא מהדרינן בטביעות עינא השתא דשמעתינהו להני שמעתתא אמינא טביעות עינא *עדיפא דאי לא תימא הכי היאך *סומא מותר באשתו ובני אדם איך מותרין בנשותיהן בלילה אלא בטביעות עינא דקלא הכא נמי בטביעות עינא אמר רב יצחק בריה דרב משרשיא תדע דאילו אתו *בתרי ואמרי פלניא דהאי סימניה והאי סימניה קטל נפשא לא קטלינן ליה ואילו אמרי אית לן טביעות עינא בגויה קטלינן ליה אמר רב אשי תדע דאילו א"ל אינייש לשלוחיה קרייה לפלניא דהאי סימניה והאי סימניה ספק ידע ליה ספק לא ידע ליה ואילו אית ליה טביעות עינא בגויה כי חזי ליה ידע ליה: **מתני'** *הנוטל גיד הנשה צריך שיטול את כולו ר' יהודה אומר כדי לקיים בו מצות נטילה *האוכל מגיד הנשה כזית סופג ארבעים אכלו ואין בו כזית חייב *אכל מזה כזית ומזה כזית סופג שמונים ר' יהודה אומר אינו סופג אלא ארבעים: **גמ' בר פיולי** הוה קאי קמיה דשמואל וקא מנקר אטמא הוה קא גאים ליה א"ל חות ביה טפי השתא לא חזיתך ספיתא לי איסורא אירתת נפל סבינא מידיה א"ל לא תירתת דאורי לך כרבי יהודה אורי לך אמר רב ששת מאי דשקל בר פיולי דאורייתא דרבנן לר' יהודה אלא דאורי ליה כמאן אורי ליה אלא אמר רב ששת מאי דשקל בר פיולי דאורייתא (ה) ומאי דשייר דרבנן לר"מ דאי רבי יהודה אפילו מדרבנן שרי: האוכל מגיד הנשה [וכו'] אמר שמואל לא אסרה תורה אלא שעל הכף בלבד שנאמר *על כף הירך אמר רב פפא כתנאי (ו) אכלו ואין בו כזית חייב רבי יהודה אומר עד שיהא בו כזית מ"ט דרבנן (ז) בריה (בפני עצמה) היא ורבנן ור"מ הוי דאורייתא כל כמה שאוסר רבי יהודה כדאמרן בסמוך דשקל דאורייתא לר"מ ולרבי יהודה דרבנן נמי לא שייר אכל אין נראה לומר כן דאם כן הוו שלשה מחלוקות בדאורייתא דר' יהודה פליג אהאהוא תנא דאמר לא אסרה תורה אלא שעל הכף בלבד כדאמר בסמוך ולא מסתברא לומר כן דבשלמא רבי יהודה וא"ק דידיה פליגי בדרש דעל כף הירך כדשמואל אלא רבי מאיר ורבי יהודה במאי פליגי וא"ת ומנא לן דשקל בר פיולי דאורייתא לר"מ דילמא סבר ר' מאיר דלא אסרה תורה אלא שעל הכף בלבד וליכא אלא שני מחלוקות ויש לומר כיון דמחמיר ר' מאיר בחטיטה לא מסתברא דמיקל בדאורייתא טפי מדרבי יהודה ותנא קמא דר' יהודה ודאי אין מחמיר בחטיטה כיון דמיקל בדאורייתא וא"ת והא שמואל סבר כר' מאיר דאמר ליה חות ביה טפי וקאמרינן לקמן דשמואל קאמר להאוא שמעתא דלא אסרה תורה אלא שעל הכף בלבד ויש לומר דשמואל אליבא דתנא דמתניתין דאמר אכלו ואין בו כזית חייב קאמר ולא אסרה תורה כו' ואיה לא סבירא ליה וכה"ג אמר שמואל בפרק אלמנה ניזונת (כתובות דף לו.) דמיתת אלמנה לעצמה והיינו כאנשי יהודה כדמוכח התם ובפרק נערה שנתפתתה (שם דף מד.) שמעינן ליה לשמואל שפוסק בהדיא דהלכה כאנשי גליל*: **צריך** שיטול את כולו. לענין חטיטה סתם כר' מאיר ולענין דאמרינן סתם כרבי יהודה לעיל (דף פט:) דקתני וחכמים אומרים אמרינן: **מאי** טעמא דרבנן בריה היא. ובסוף פירקין (דף קב:) נמי אמרינן כי האי גוונא אכל כפור טהורה בחייה בכל שהוא במיתתה בכזית אכל כפור טמאה בין בחייה בין במיתתה בכל שהוא דאחבר מן החי ועוף טמא חשיבא להו בריה וא"ת מאי שנא דאחבר מן החי ועוף טמא וגיד ושרץ חשיבי בריה מעבלה טהורה במיתתה בכזית ולא חשיבא בריה וכן עובל לא חשבי ליה רבנן בריה במכות (דף יז.) ויש לומר דהיינו טעמא דהני דכי אמר רחמנא לא תאכל גיד ולא תאכל עוף טמא וכן באחבר מן החי כאילו פירש בין גדול ובין קטן דכולהו מיקרו גיד ועוף ובלבד שיהיו שלמים אבל נבלה אחיכה נמי משמע נבלה וכן עובל דאי הוה כתיב אל תאכלו אחה שלא עובל לא הוה חשיב בריה וכן משמע פרק שלישי דשבועות (דף כא:) דקאמר היכן מצינו באוכל כל שהו שחייב ופריך ולא והרי מפרש פירוש אבועה אלא אוכל כל שהוא ומשני מפרש נמי כבריה דמי משמע דטעמא דבריה הוי כאילו פירש הכתוב אלא תאכל בין גדול ובין קטן וא"ת דתנן בפרק אלו הן הלוקין (מכות יג.) כמה יאכל מן הטבול ויהיה חייב ר' שמעון אומר בכל שהוא וחכמים אומרים בכזית אמר להם ר"ש אי אתם מודים באוכל כמלא כל שהוא שחייב אמרו לו מפני שהיא כבריתה אמר להם אף אתם כבריתה ומסיק בגמרא* דלר"ש כל שהוא למכות אפילו קטנה ולדבריהם דרבנן קאמר אודו לי מיתה דחטה אחת כבריתה בכל שהוא ורבנן בריתה נמשמע חשיבא דחטה לא חשיבא והשתא קשה הרי גיד ואחבר מן החי דחשיבי בריה אלמא לא תליא מילתא בנשמה ואפילו הוה נשמה בחטה לא חשיבא בריה כדפרישית דלא דמי למפרש דלא תאכל טבל כתיב ולא כתיב לא תאכל חטה של טבל וקראה לפרש דרבנן לדברי ר"ש קא מהדרי ליה לדידן אפילו הוה חטה נשמה לא חשיבי ליה בריה דלא דמי למפרש כדפרישית אלא לדידך דחשבת ליה בריה אלמא אית לך טעמא דמפרש מ"מ לא דמי לגמלה לגמלה איכא נשמה וקשה היכן מצינו טעם לדברי הם עצמם אינם סוברין שיהיה הדבר תלוי בנשמה וי"ל דכי האי גוונא אשכחן בפרק התערובת (זבחים עז.*) דתניא אחבר תמימים שנתערבו באחבר בעלת מום ר' אליעזר אומר יקרבו ורואה אני את בשר בעלת מום כאילו הם עליה וחכ"א לא יקרבו וע"כ ר' אליעזר ופיה ליה האי טעמא דהא ברובע וברבע מודה דלא יקרבו ולא קאמר רואה אני אותם כאילו הם עליה אלא עיקר טעמא דמפרש בגמ' מום בם לא ירצו הא ע"י תערובות ירצו ולדבריהם דרבנן קאמר להו כדאמר התם ומיהו שם מיושב יותר דמתוך הבריתא אומר כן הגמרא אבל בפרק בתרא דמכות (דף יז.) מי דוחק הש"ס לומר דרבנן מצינן תשובה לר"ש לדבריו מה שאינן סובריו כיון דאינו לא במשנה ולא בבריתא וא"ת ור"ש דחשיב חטה בריה איאך תרומה עולה בק"א הא אמרינן לקמן (דף קז.) דבריה לא בטלה גבי גיד וכי תימא דהתם היינו טעמא דכשנולד נולד האיסור עמו כמו גיד ושרצים ואחבר מן החי ועופות עמאים אבל תרומה מותר עד שימרח אחתי ערלה וכלאי הכרם לא ליבטלו. [וע"ע תוס' זבחים עב. ד"ה וליבטלו]:

ורבי

עין משפט נר מצוה

נו א מיי' פ"ח מהל' מאכלות אסורות הל"ז סמג לאוין קלב טושע"ע יו"ד סי' סה סעיף ח:

נז ב מיי' שם הל"ב:

נח ג מיי' שם הל"ג:

נט ד מיי' שם הל"ב טושע"ע יו"ד סי' ק סעיף ח בהג"ה:

גיטין כב. [וע"ש דרב יוסף מקבה קוביא זו היאך סומא וכו']

רבינו גרשום

בר פיולי גרסינן וקא מנקר אטמא קא מנקר היכך מגיד הנשה חוייה דקא גיים. כלומר שהיה נוטמו עם השופי ולא מהתם אחריו:דאורי לך כר' יהודה אורי לך. כלומר דחזינן דמיקל דאמר כדי לקיים בו מצות נטילה:מאי דשקל בר פיולי דאורייתא כלום מה דשקל בר פיולי אסור מן התורה לר' יהודה מכלל דשייר כו' כלומר מכלל דמאי דשייר אסור מדרבנן לר' יהודה ואלא דאורי ליה דלא היה מחטט אחריו אלא היה נוטמו במאן אורי ליה כיון דמאי דשייר אסור מדרבנן כמאן אורי ליה: לא אסרה תורה אלא שעל הכף בלבד. כלומר שעל השופי בלבד לאפוקי סוף הגיד שחוץ לשופי שמותר מדאורייתא:

הגהות הב"ח

(ה) אלא אמר רב ששת וכו' דאורייתא לר"מ ומאי דשייר: (ו) תוס' ד"ה סיימו בטביעות עינא וכל הני: (ז) ד"ה פלניא וכו' וי"ל דל"ד דשבר:

גליון הש"ס

תד"ה פלניא (בסה"ד) דפלניא הוא. עיין בב"מ ע ע"א תד"ה אתא:

[עיין תוס' ברכות דף ג ריש ע"א]

[ל"ל בי תרי]

[שיך לע"ב]

לעיל סב: לא.

בראשית לב

[עיין במפרשי הש"ס על ביכורי זה]

[וע"ע תוס' גיטין לט. ד"ה הא מני]

[שם דף יז.]

[ושם: ד"ה אודי]

ורבי יהודה אכילה כתיב ביה . וא"ת והרי נמלה ושאר שרצים דכתיב בהו אכילה ומחייב בכל שהוא כדתנן בפרק בתרא דמכות (דף יג.) ולא פליג ר' יהודה וי"ל דאכילה דהתם איצטריך דלי אוכלא ד' או חמשה זיתים דחייב בחד זית אבל הכא אמרינן דלר' יהודה אכילה כתיב ביה . וא"ת הכי נמי דאמרינן בפרק קדשי מזבח (דף מז:) אכל שרצים לוקה עליו בכזית דאכילה כתיב בהו וא"ת דאמרינן באלו הן הלוקין (מכות מז:) ריסק תשעה נמלים ואחד חי והשלימו לכזית לוקה שם חמש משום בריה דשרץ ואחת משום נבלה למה לי שיהא אחד חי דהויא בריה בלאו הכי נמי כיון שיש בהם כזית לוקה ה' משום שרץ כיון דאכילה כתיב ביה כדפרישית ואחד משום נבלה וי"ל דודאי אלאו דשרצים דכתיב בלשון אכילה לקי משום כזית שרץ אלא יש לאו דשרץ דלא כתיב בהו אכילה כגון אל תשקצו (ויקרא יא) והאיכא לא לקי אלא בחי משום בריה וא"ת ואכתי ל"ל חי הואיל מת נמי תאיב בריה דאמרינן בס"פ (לקמן קב:) טמאה בין בחייה בין במיתתה בכל שהוא וי"ל דלא נקט חי לאפוקי מת אלא פירוש חי שלם לאפוקי ריסק כדאמר *גבי כלים שבירתן זו היא מיתתן וא"ת הא אמרינן בסוף פרקין (שם.) אבר מן החי צריך שיאכל כזית דאכילה כתיב ביה דלמא הא דכתיב ביה אכילה למימר דמחייב בכזית אע"ג דאיתא ביה ד' או ה' זיתים וי"ל דלעולם לא מחייב עד שיאכל אבר שלם דהייבו בשר גידים ועצמות מדלא אשכחן בס"פ (לקמן דף קז:) לריס לקיש דפטר חלקו מבפנים דמחייב אלא בגרומיתא זעירתא והייבו טעמא דלא תאכל הנפש עם הבשר דדרשינן מינה (לקמן דף קב:) אבר מן החי דאסור משמע עד שיאכל אבר שלם : **דפשיטא** איסוריה בכוליה ירך . נמצא איסוריה לא אתי שפיר דלא אסרינן אלא שעל הכף בלבד ובספר רבינו גרשום כתיב דמשיך בכוליה ירך ויש ליישב נמצא איסוריה דהכי קאמר דפשיטא גיד של איסור בכוליה ירך : **אם** יש בה בנ"ט הרי זו אסורה . אלו בגיד לחודיה משערינן דבכדי קליפה שסביבו מסייע לגיד לאסור דמשעה שנמלח נאסר כדי קליפה סמוך לו ולפירוש רבינו אפרים שמפרש דלא אמרינן חתיכה עלמה נעשה נבלה אלא בבשר בחלב אתי שפיר . משמע קצת דאין הרוטב מסייע *לשאר חתיכות אם יש בהם לבטל הגיד אלא הירך לבדו מדלא קאמר אם יש בהן וברוטב בנותן טעם כו' והאי לפירוש הקונטרס ניחא דפירש פרק כל הבשר (לקמן דף קח.) גבי טיפת חלב כו' דקאמר בגמרא *לא שנו אלא שניער וכסה אבל לא ניער וכסה חתיכה עלמה נעשה נבלה כו' ופירש בקונטרס דכי ניער הקדרה מוליך הוא הטיפה בכל הקדרה ומסייע כל מה שבתוכה לבטל הטיפה וכן כי כסה הקדרה עולות הרתיחות משוליה לפיה ומוליכות הטיפה בכל הקדרה משמע שר"ל שאפילו החתיכה שנפלה עליה היא מקלפה בתוך הרוטב אי לא ניער וכסה אין מסייע הרוטב והחתיכות אחרות לבטלה ומיירי הכא בשלא ניער וכסה ולר"י נראה דכשהחתיכה שנפל האיסור עליה היא מקלפה ברוטב לא בעינן ניער וכסה והתם איירי כשהחתיכה כולה חוץ לרוטב דאז אין מתפשט אלא בניער וכסה והוה מלי למימר לא שנו אלא בחתיכה ברוטב אלא מילתא דפסיקא ליה נקט כשניער וכסה דאז בכל ענין הרוטב מכסה כל החתיכות ואפילו היתה כולה חתיכה חוץ לרוטב והכא דקאמר אם יש בה בנ"ט היינו על ידי שלא היה בה עם הרוטב ששים לבטל טעם הגיד : **אבל** נגלה קולף ואוכל עד שמגיע כו' . וא"ת מאי קמ"ל דלא מצי למימר הואיל דהיי נגלה דא"כ למה לי נתבשל דמשמע מליחה נאסר דמליח הרי הוא כרותח דלי כדאמר בסמוך* ובלא מליחה לי אפשר לבטל דאין הבשר יולא מידי דמו *עד שימלאנו יפה יפה וי"ל דקמ"ל דלא נאמר נתבשל דמתניתין היינו נגלה *דתשכחן דקרי לגלייה בשול דכתיב (ד"ה ב' לה) ויבשלו (שם) הפסח וכן הא דתנן (לקמן דף קט:) הלב קורטו ומוציא את דמו לא קרטו קורטו לאחר בשולו ובעי למידק מינה ברים כילד לוען (פסחים עד:) דכבולעו כך פולטו אלמא לאחר בשולו דקתני היינו לאחר גלייתו דלי בקדרה הכל אסור אם אין פי קנה חוץ לקדרה : **עד** שמגיע לגיד . לאו דווקא עד שמגיע לגיד ממש דהא צריך שיעיר כדי קליפה סמוך לגיד ואפילו כדי נטילה צריך שיעיר כדאמר בפרק כילד לוען (שם דף עה:) נטף מרוטבו על התרס וחזר אליו יטול את מקומו ולא סגי בקליפה אם לא נאכל דשמא רוטב מתפשט יותר מגיד ומיהו לא אשכחן בשום מקום שיהא סגי בלבד בקליפה דלא מצינו קליפה מזכרת לענין בלי אלא בכילד לוען (שם דף עו.) בחס לחוץ לוען דשמואל אמר קולף דתתאה גבר אדמיקר ליה בלע ואפשר דרותחת דלבי בלע טפי ולקמן בפרק כל הבשר (דף קיב.) דאמר *רב ההוא בר גוזלא דנפל לגו כדא דבמכא דלבי בעי קליפה אתם אפילו בלוען אייבי ומשום *דבר יונה *רכיך טובא ובלע וגבי לורר אדם בשר וגבינה במטפחת אחת ואינו מתפשט ובלבד שלא יהיו טוגעות זו בזו ואמרינן (לקמן דף קז:) בגמרא וכי טוגעות זו בזו מאי הוי לוען ולוען הוא ומשני הכי דקליפה לא בעי דאם לאו משום דלבי סגי ליה בקליפה אלא ה"ק הכי דקליפה לא בעי כמו בחס לחוץ לוען הדחה מי לא בעי וכן הא דאמר לעיל בפ"ק (דף חי) דלמ"ד בית השחיטה רותח קולף שאני התם דשמוטית שעל הסכין דבר מועט הוא כדאמרינן פרק כילד לוען (פסחים דף עה:) סכו בשמן של תרומה אם חבורת כהנים יאכלו ואם של ישראל אם לגי הוא יקלוף את החיצון ומפרש אפילו למאן דאמר תתאה גבר שאני סיכה דמשהו עבדי ליה : **אפילו** מרים אזנו . שרחוק מן החלב ולאו דווקא משום דרחם הגדי למטה בשעה שלוען אותו בשפוד בתנור דכן דרך כדמשמע ברים כילד לוען (שם עד.) שתוחבו לתוך פיו עד בית נקובתו ולד הנעד של שפוד הופך למטה כדי שלא יפול ומידב דאיב החלב על הראש אלא אפילו היה הראש למעלה אסור דמפעפע חלב למעלה דהא לוען לתוך אם אסור למאן דאמר תתאה גבר ולא סגי בקליפה ומה שנהגו כשמולחים בשר הרבה ומניחין בגיגית ופעמים תחיבה אחת חליה לתוך הגיר וחליה חוץ לגיר וחותכין מה שבתוך הגיר ומשליכין דאסור ומה שחוץ לגיר מותר ולא אמרינן שיפעפע הדם למעלה יאסור כל החתיכה כדאמר גבי חלב י"ל דאין דרכו של דם לפעפע אלא אדרבה אמרינן דדם מתרק שריק כשנופל על הבשר ולא מיבלע דרך הליכתו כ"ש דלא מפעפע למעלה ואפילו יש שומן בבשר שבתוך הגיר לא אמרינן דנעשה נבלה מחמת הדם וחוזר ואוסר מה שחוץ לגיר דמפעפע לפי מה שמפרש הרב רבינו אפרים דלא שייך חתיכה עלמה נעשית נבלה אלא בבשר בחלב ובלאו הכי נמי כיון דלא אפשר האיסור לתפשט חוץ לגיר אבל דלא אמרינן חתיכה עלמה נעשית נבלה ואוסרת את כל החתיכות אלא במקום שהאיסור מתפשט בכל החתיכה דומיא דטעם חלב דבכל

ור' יהודה אכילה כתיבה ביה ורבנן ההיא אכילה דכי אית ביה ארבעה וחמשה זיתים ואכל חד כזית מיחייב ורבי יהודה מאשר על כף הירך נפקא ורבנן ההוא מיבעי ליה לכדשמואל דאמר שמואל לא אסרה תורה אלא שעל כף הירך ור' יהודה הירך כתיב דכולה ירך ורבנן *ההוא דפשיט איסוריה בכוליה ירך לאפוקי חיצון דלא ולעולם שעל הכף והאי כף מיבעי ליה למעוטי עוף דלית ליה כף תרי כף כתיבי : **מתני'** *אירך שנתבשל בה גיד הנשה אם יש בה בנותן טעם הרי זו אסורה כיצד משערין אותה כבשר בלפת *גיד הנשה שנתבשל עם הגידים בזמן שמכירו בנותן טעם ואם לאו כולן אסורין והרוטב בנותן טעם וכן חתיכה של דג טמא שנתבשלה עם החתיכות בזמן שמכירן בנותן טעם ואם לאו כולן אסורות והרוטב בנותן טעם : **גמ'** *אמר שמואל לא שנו אלא שנתבשל בה *אבל נצלה בה קולף ואוכל עד שמגיע לגיד אני והאמר רב הונא גדי שצלאו בחלבו אסור לאכול אפילו מראש אזנו שאני

ורבנן דסוה. לתשמוטינן חתיכה דאע"ג דלא אכיל כוליה מחייב בכזית דלא תימא לא מחייב עד דאכיל לכוליה ולעולם כל היכא דאכיל כוליה לא בעינן כזית : **ור' יהודה.** ההוא לא איצטריך לאשמועינן דמאשר על כף הירך נפקא דלא בעינן עד דאכיל ליה לכוליה דאפילו לא אכל אלא מה שעל הכף חייב ובלבד שתהא שם אכילה : **דכוליה ירך.** ולית ליה דשמואל אלא כל מקום שיאכל ממנו כזית חייב : **ורבנן דסוה.** הירך לאשמועינן אתא דאין אסור אלא פנימי דפשיט איסוריה בכוליה ירך : **מתני' כבשר בלפת.** רואין כאילו הירך לפתות והגיד בשר ואילו היה נותן טעם (א) בשר כשיעור הגיד בלפתות הירך אסור כשיעורין הללו למשה מסיני וגמירי דבהכי משערינן דלקח ע"פ שאילו היה כרוב או קפלוט היה צריך פחות או יותר : **שנתבשל עם הגידים.** של היתר : **בזמן שמכירו.** משליכו לחוץ ואין כאן אלא פליטתו : **בנותן טעם.** אם יש בנ"ט בכל אלו : **כולן אסורין.** ולקמן מפרש דנותן טעם במיני שאין אדם יכול להבחינו שיערוהו בששים : **ואם לאו כולן אסורין.** דבכל אחד יש לומר זה הוא וכגמרא פריך ליבטיל ברובא : **בזמן שמכירן.** לחתיכות האיסור משערינן בנותן טעם ואי אין בהן כדי לתת טעם בטל היתר הרי השאר מותרות ואם אין מכירן כל החתיכות אסורות דכל אחת יש לחוש ולומר שמא זו היא והרוטב מותר אם אין בחתיכות האיסור כדי לתת טעם בכל החתיכות והקיפה והרוטב : **גמ' לא שנו.** דכי יש בו בנותן טעם כל היכך אסורה : **אלא שנתבשל.** שהרוטב מעלה הטעם בכל הבשר : **אבל נצלה.** עמו עלמת בתוכו ואינו מפעפע ויולא בבשר : **קולף ואוכל.** כלומר חותך עליון ואוכל עד שמגיע לגיד : **כאלו.** שלא נטל חלב הכליות : **אפילו מראש אזנו.** שאין שם חלב אלמא פשיט איסוריה בכוליה : מפעפע

רבינו גרשום

ורבנן ההוא דאי הוה ארבעה וחמשה זיתים במקום אחד ואכל מיניה כזית חייב אע"ג דלא אכלו כולו אבל אי שלם ולית ביה כזית חייב : ור' יהודה מאשר על כף הירך נפקא. כמה דהוי על כף הירך אפי' הולך הגיד הוץ לירך דאין אוכל אלא אשר על כף הירך שליש או רביע חייב : ההוא לא מצית אמרת . דלא יהא חייב אלא על הגיד שעל הכף בלבד דהירך דכולה ירך משמע אפי' חוץ לשופי : כיצד משערין אותה כבשר בלפת . רואין כאילו הירך לפת והגיד בשר אם יש בו בנותן טעם דזהו בששים ומותר אבל בפחות מששים אסור : בזמן שמכירו יסלקנו מן האחרים והרוטב בנותן טעם: קולף ואוכל עד שמגיע. לגיד כלומר קולף הבשר למעלה למעלה עד שמגיע לגיד וכשמגיע לגיד יזרקנו : איני והאמר רב הונא גדי שצלאו בחלבו כו' כלומר לא צריך למיתר שמנופו כולו אין יכול לאכול דאמרי מפעפע החלב הנוף כלו אלא אפילו מראש אזניו דא"כא למיתר

עין משפט נר מצוה

ם א מיי' פט"ו מה"מ מאכלות אסורות הל"ו סמג לאוין קלא קלב טוש"ע יו"ד סי' סה סעיף ט :

סא ב מיי' שם פט"ז הל' ט סמג שם טוש"ע יו"ד סי' ק סעי' ב :

סב ג מיי' שם פט"ז הל' לב סמג שם טוש"ע יו"ד סי' קה סעיף ד וסעיף ט :

[ביצה נד.]

גליון הש"ס

תוד"ה אכלוכו' דאשכחן וכו' . כדאיתא בגדרים מנ ע"ח : ד"ה עד וכו' דבר יונה רכיך . עיין פסחים מח ע"ב תוד"ה ואם : באד"ר רכיך טובא . כדלעיל דף עו ע"ב ועיין בהגה"מ שם בשם ר"ח דה"ה בכל שוף :

גי' רש"ל ולא שאר חתיכות

[לא מצאתי אלא קצת ממנו כזה ממנה לקמן קח:]

[לקמן מה:]

[לקמן קיב.]

[לעיל לא:]

[לעיל פט:]

[לקמן לז:]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בבשר וכו' הבשר כשיעור הגיד בלפתות כשיעור הירך הוה אסור :

[לעיל לא. מהר רב]

דבכל מקום שאנו אוסרין כדי קליפה אמאי אין אותו כדי קליפה חוזר ואוסר מה שאנו ובענין זה יאסר הכל אלא הייט טעמא לפי שאין טעם האיסור עובר כלל יותר מכדי קליפה והרב רבי אליעזר ממ"ץ היה מחלק משום דלא אמריגן תחיכה עלמה נעשה נבלה במקלת תחיכה אלא בכל התחיכה ואין זה טעם ועוד תדע דאי לא תימא הכי אין לך בשר מותר לעולם דהא קיימא לן דכל הבשר הנמלח כששמנה במלחו יוס או יומים יש בו טעם מלח יותר ואפ"ה לא אמריגן דמלח שעל הבשר הנאסר מחמת הדם יחזור ויאסור את הבשר אלא ל"ל משום דאתע"פ שנבלע בבשר טעם המלח טעם הדם שבמלח אין נבלע בו כלל:

שאני חלב דמפעפע. לכך אסור אפילו הראשון והא דאמריגן* נטף מרוטבו על החרס וחזר אליו יטול את מקומו ואם לא היייט משום דרוטב איט מפעפע כל כך דליר בעלמא הוא ®ולא שומן ואי"ת אם כן במתניתין איכא שומן הגיד דמפעפע ואפילו עלה נמי ליתסר כוליא וכראה לר"ת דשמנו של גיד איט מפעפע והרב (ה) ר"מ מפרש כיון דשומן הגיד לא מיתסר אלא מדרבנן דגזרו ביה אטו הגיד כשאין הגיד אוסר גם בו לא החמירו ולפירושו למאי דקיימא לן (לקמן דף לט:) דאין בגידין בנ"ט אפילו נתבטל לא אוסר כמו שאין הגיד אוסר ורבינא דאסר בסמוך גבי הנהו אמטהתא ל"ל דסבר דיש בגידין בנ"ט כתנא דמתניתין: **הדוא** כחוש הוה. מפרש ר"ת כחוש הוה ולכך שרי דחלב כחוש איט מפעפע ועי"ל כחוש הוה ויש בו מעט חלב ובטל בששים: **כוליא** בחלבה הוה ושריא. לפי שהיה הקרום מפסיק ונראה שלריך להסיר מן הכוליא כדי קליפה לפי שהקרום עלמו מובלע מן החלב כדאמריגן לעיל (דף לג.) תלתא קרמי הוה ות"ת ליתסר כוליא משום דמפעפע בה לוכן כוליא דרבי יוחנן גופיה אסר לעיל (דף לג:) לוכן כוליא כדאמריגן דממרע ליה וי"ל כיון דלא אסור אלא מדרבנן אינו אוסר את הכוליא: **אבל** בשר בחלב מאן טעים ליה. והא דלא פריך אמתניתין (לעיל דף לח:) דיקל שנתבשל בה גיד הנשה מאן טעים ליה משום דמשערינן ליה ככשר בלפת אבל קשה דאמתני' דפרק כל הבשר (לקמן דף קח.) דטפח חלב שנפלה על חתיכת בשר אם יש בה בנ"ט וכו' הוה מלי למפרך וכן אמתני' דפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף עג.) יין במים ומים ביין בנ"ט וי"ל דהתם קל לשער בם' אבל הכא אין קל לשער מה שבלוע בקדרה אלא על ידי טעימה אי נמי דמשמע ליה דהך בריתא על ידי טעימה אירי דומיא דתרומה דטעמ לה כהן: **סמכינן** אקפילא. אע"ג דעובד כוכבים הוא כיון דקפילא הוא לא משקר אלא יפסיד אומנתו: **אמר** רבא כו' ואמור רבנן בם' . לקמן בפ' כל הבשר (דף*) פסק הקונטרס כרבי יהודה דמין במינו לא בטיל מדקס ליה רבי בשיטתיה דקאמר גראין דברי רבי יהודה ורב ושמואל נמי דאמרי תרוייהו כל איסורים שבתורה במינו במשהו ותניא כוותייהו במסכת עבודה זרה בפרק בתרא (דף עב.) ואע"ג דאיפלגו עלייהו רבי יוחנן ור"ל התם ותניא נמי כוותייהו שמעינן נמי לאביי ורבא דבתראי הוו דקמו ורב ושמואל דאיתמר אלא לגו אמרא כו' במסכת עבודה זרה פרק בתרא (דף סו.) ובמסכת פסחים (דף ג.) נמי פסיק רבא הלכתא חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו במשהו ורב ועמא דרב מפרש התם דרב לטעמיה דאמר כל איסורין שבתורה במינו במשהו ושלא במינו גזר רב אטו במינו בחמץ משום דלא בדילי אינשי מיניה ואתו לזלזולי ביה עד כאן לשון הקונטרס ור"ת אומר דכל זה איט ראיה דאין הלכה לא כרבי יהודה ולא כרבי ולא כרב ושמואל דהלכה כרבי יוחנן לגבי רב כדאמר בריש ביצה (דף ז:) וגבי שמואל כדאמר במי שהוליאוהו (ערובין מז:) ורבי יהושע בן לוי נמי אית ליה לקמן (פח.) בשמעתין דמין במינו נמי בטיל דליף מזרוע בשלה דהוי מין במינו ורבי יהושע בן לוי בר סמכא הוא והלכה כמותו בכל מקום ואפילו לגבי ר' יוחנן דדמשמע בפרק בתרא דמגילה (דף כז.) דאמר רב פפי משמיה דרבא מבי כנישתא לבי רבנן שרי מבי רבנן לבי כנישתא אסור ורב פפא משמיה דרבא אמר איפכא וקאמר התם כוותיה דרב פפי מסתברא דאמר רבי יהושע בן לוי בית הכנסת מותר לעשותו בית המדרש ואע"ג דרבי יוחנן פליג עליה כדאיתא התם מייתי ראיה מר' יהושע בן לוי ומיהו ר"ת בעצמו היה דוחה דהא דפליג רבי יוחנן התם דקאמר את הבית הגדול בית שמגדלין בו תפלה אף שמגדלין בו תפלה קאמר להכי מייתי מרבי יהושע בן לוי דלרב פפא דאמר איפכא לא הוי לא כרבי יהושע בן לוי ולא כרבי יוחנן ומ"מ יש ראיה דבסדר תנאים ואמוראים פוסק הלכה כרבי יהושע בן לוי בכל מקום והתם אמרה חדתה בעינבי אומר ר"ת דאיכא לאוקומי בטבל ויין נסך דמודי בהו רבי יוחנן דקאמרינן במסכת עבודה זרה (דף עג:) תדע דהא רבא גופיה אית ליה הכא דמין במינו דליכא למיקס אטעמיה בם' ורביעו אפרים היה דוחה דהכא איירי בחמרא חדתה בעינבי וקרי ליה מין במינו לפי שטעמם שוה ויש להם דין מין בשאינו מינו דהא רבא אזיל בפרק בתרא דמסכת ע"ז* בתר שמא ואין נראה לומר כן דכיון דאזל בתר שמא לא היה קורא אותו מין במינו ובהקומץ רבה (מנחות כג.) נמי קאמר רבא קסבר רבי יהודה כל מין ומינו ודבר אחר כו' מכלל דרבא גופיה לא סבירא ליה הכי ובפרק כל שעה (פסחים דף ג.) דאמר רבא הלכתא חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו במשהו כרב לא גרס ר"ת במשהו כרב וכן משמע בה"ג שלא היה כתוב בספרים (ג) כרב שכתב שם מדלא יהיב רבא שיעורא למילתיה ש"מ דאסור במשהו כרב ועל פי ה"ג מוגה בספרים אלא גרסינן אסור פי' בטותן טעם כרבי יוחנן דהתם ושם מפורש אמאי לא פסיק בהדיא כר' יוחנן וכן פסק בשאלתות דרב אחאי* דרבא כרבי יוחנן ומ"מ לא היה ר"ת פוסק הלכה למעשה לחמץ בפסח וכשהיו מולאין חטה בתרנגולת רותחת בפסח היה מלריך להשהותה עד אחר הפסח ואור"ת דאע"ג דתנן בתהלות (פי"ח מ"ז) בטופות ובדגים כדי שתפול לאור ותשרף דברי ר"ש אפי' יליפין איסור מעומלה דהשיב כמעובל הא פליג התם ר' יהודה בן בתירא וקאמר בטופות ובדגים מעת לעת ובטל הוה הלך אחר המחמיר ואפי' גרס במשהו כרב דילמא שאני חמץ דחמיר טפי דעובר בבל יראה ולא בדילי מיניה ואע"ג דקא מפרש התם טעמא דקאמר רב לטעמיה כו' רבא פסיק כרב ולא מטעמיה וטעמיה דרב משום דסבר בעלמא דמין במינו במשהו וגזרינן בפסח שלא במינו אטו מינו אבל לרבא אע"ג דבכל איסורין הוי בטותן טעם אפי' במינו מחמיר לאסור בפסח במשהו אפי' שלא במינו ועוד דבספרים ישנים לא גרסינן רב לטעמיה אלא ה"ג והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו כל איסורין שבתורה שלא במינו בטותן טעם ומשני רב גזר בחמץ שלא במינו אטו מינו והא דלא חשיב חמץ בפסח בהדי טבל ויין נסך בבריתא דמסייע לרבי יוחנן משום דטבל ויין נסך הוי שלא במינו בטותן טעם וחמץ אפי' שלא במינו במשהו ואף רבי יהודה גאון פסק דוקא בחמץ קאי רבא כרב אבל בשאר איסורין הילכתא כרבי יוחנן ור"ל ועוד הביא ר"ת ראיה בפרק התערובת (זבחים עמ:) דאמרינן דבר רבי אליעזר בן יעקב דמין במינו בטל ומשנת ראב"י קב ונקי וסתמא דגמרא נמי קאמר הכי בשלהי ביצה (דף לח:) גבי ר' אבא דאמר מי שנתערב לו קב חיטים כו' דקאמר שיר עבידו דאחיכו עליה דמ"ש חיטים בשעורין דלא דמין בשאינו מינו בטיל חיטין במיטין נמי הי דלר' יהודה לא בטיל לרבנן מיבטל בטיל משמע דהכי הלכתא ולהכי אחיכו עליה אע"ג דר' יהודה מיירי התם מכלל דרישא רבנן מ"מ רבנן התם לא מיירי במין במינו ובה"ג של אספמיא פוסק דאחיכה בחיכות בנ"ט ומילתא דרבא דאמור רבנן בם' אייהו לפסק הלכה ובקונטרס גופיה פסק בפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף סו.) גבי פלוגתא דאביי ורבא דהלכתא כר' יוחנן דסבר בטותן טעם ויין נסך דקאמר התם במשהו *ואומר ר"ת דדוקא ביין שנתנסך לפני עבודת כוכבים דהא אמתניתין דיין ביין ומים במים קאי ומים במים אי אפשר להיות אלא בנתנסך ובתשובת הגאונים [בכתב יד] רביעו יוסף ט"ע מלא ר"ת יין נסך שנתנסך לפני עבודת כוכבים אסור בהנאה ואינו בטל אפילו באלף כמו שבשינו* ואלו אסורין ואיסורן בכל שהוא וכו' מכלל דהתם יינם והאיסורין חוץ מטבל ויין נסך בין במינו בין שלא במינו בטותן טעם וקשה מהוספתא *דקתני אגרדמון עובד כוכבים שטעם מן הכוס והחזיר לחבית אסור קדח במינקת ונפלה ממנו טיפה אסור מפני שטיפת יין אסורה ואוסרת בכל שהוא משמע דהתם יינם אוסר בכל שהוא וי"ל דאמתיא כר' יהודה דאמר מין במינו לא בטיל והתיא דקיימקין דקדיש ופסיק עובד כוכבים אסור בפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף עב:) אע"ג דלא מיתסר אלא טיפה הנוגעת בפיו דקסבר עלוק אינו חבור מדשרי בקדיש ופסק ישראל יש לפרש דהאי אסור דקאמר הייט דאסור לכתחלה לעשות דאין מבטלין איסור לכתחלה אי נמי למ"ד מין במינו בכל שהוא קאמר דאסור לכתחלה

מפעפע. בלע"ז מרישמלש"ט מבלבן והולך ומתפשט בכל הבשר: **כוליא בחלבה הוה ושריא.** משום דמפסיק קרמא: **כילכים.** שקן דגים קטנים: **באילפס.** של בשר: **ליטעמיה קפילא.** נחתום עובד כוכבים ואשמועינן דמותר לסמוך עליו לפי חומו ולא יודיעוהו שצריכין לו לדבר איסור והיתר: **טעים לה כהן.** שמיכים מותרין לו החולין והתרומה: **אמור רבנן בטעמא.** בכמה מקומות שמינו בטותן טעם: **ואמור רבנן בקפילא.** כדאמר רבי יוחנן: *שאני חלב דמפעפע ובחלב אסור והאמר רבה בר בר חנה עובדא הוה קמיה דר' יוחנן בבנישתא דמעון בגדי שצלאו בחלבו ואתו ושיילוה לרבי יוחנן ואמר קולף ואוכל עד שמגיע לחלבו ²והוא כרוש הוה רב הונא בר יהודה אמר ³כוליא בחלבה הוה ושריא רבין בר רב אדא אמר כילכית באילפס הוה ואתו שיילוה לרבי יוחנן ואמר להו ליטעמיה קפילא ארמאה אמר רבא מריש הוה קא קשיא לי הא *דתניא ⁷קדרה שבשל בה בשר לא יבשל בה חלב ואם בשל בנותן טעם ⁸תרומה לא יבשל בה חולין ואם בשל בנותן טעם *בשלמא ¹תרומה טעים לה כהן אלא בשר בחלב מאן טעים ליה השתא דאמר רבי יוחנן סמכינן אקפילא ארמאה הכא נמי סמכינן אקפילא ארמאה *דאמר רבא *אמור רבנן בטעמא ואמור רבנן בקפילא ואמור

לקמן קיט: [זבחים לט:]

[לקמן קיט:]

[ל"ל אמר רבא]

זבחים עמ. ע"ש

[קס. ד"ס ותו לא]

[דף סו.]

[פרשת לו סי' פ' ע"ש סיעב ולריך יסוב]

[ל"ל דתרסן]

[ע"ז עד.]

[ע"ז פ"ח]

עין משפט נר מצוה

סג א ב מיי' פט"ו מהל' מאכלות אסורות הל' ג עוש"ע יו"ד סימן קה סעיף ה:

סד ג טוש"ע שם סעיף ח:

סה ד מיי' פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל' יח סמג לאוין קלא טוש"ע יו"ד סי' לג:

[פסחים עט:]

סו ה מיי' פט"ו מהל' תרומות הל"י ע:

סז ו מיי' פט"ו מהל' מאכלות אסורות הל' כט:

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה שאני וכו' והרב ר"י בר ר"מ מפרש: (ב) ד"ה אמר וכו' שלא היה כתוב בספרים במשהו כרב:

גליון הש"ס

תוד"ה שאני וכו' ולא שומן. מ"מ קשה לאמקשן דפריך והא אמר ר"ה ולא לוכיח דכל אלי מפעפע יקשה ממתני' זו דנטף מרוטבו: ד"ה אמר וכו' אומר ר"ת דדוקא. עיין ע"ז מ ע"ב תוד"ה אבל:

רבינו גרשום

למימר דחלב לאוניו לא סמא אפילו הכי אסור: רב הונא בר יהודה אמר כוליא בחלבא הוה. כלומר הא עובדא בכנישתא דמעון לא גדי אלא בחלבו דאי הוה[הכי] ודאי הוה אסור דמפעפע אלא כוליא בחלבא הוה דהכוליא לא בלעא ה) דגמרי מישב שייבי: רב אדא בר אהבה אמר כוליכת באילפס הוה כלומר דג סמא שבישלו עם דגים טהורים ואתו שאלו וכו': קפילא ארמאי. איפה נגרי: מין שאינו מינו דהיתרא כו' כגון חולין ותרומה דל"ש טעמיה כהן: דאיסורא בקפילא כגון בשר בחלב דהוא מין בשאינו מינו. מין במינו דליכא למיקס אטעמא כגון חתיכה של נבלה שנתבשלה עם חתיכות טהורות:

ה) לכתורה איט מוכן דל"ש בגדי נמי ויל דמיסב שייבי ועוד דמיסב שייבי לא שייך רק בדם אבל לא בשמנונית וכ"ש.